

1

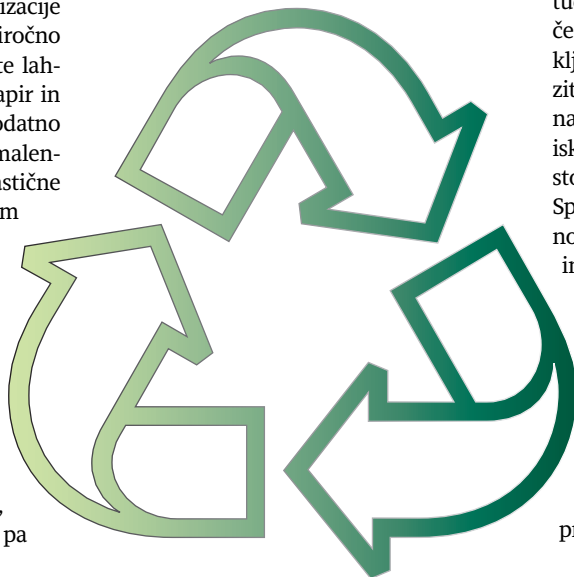
SPOMLADANSKO ČIŠČENJE

Reciklirajte ali znova uporabite

Ko sem pred nekaj dnevi po kleti iskala cvetlične lončke in potrebovala kar nekaj časa in mišic, da sem se prebila do njih, sem znova – presenečena, tako kot vsako pomlad – ugotovila, da je skrajni čas za temeljito čistilno akcijo. Čez zimo smo tu brez reda odlagali vse, kar nam je bilo v napoto, zato je prizor, ko se v sploh ne tako majhni kleti komaj obrneš, ne da bi prevrnili vsaj pet stvari, skoraj neizbežen. Kako se torej lotiti spomladanskega čiščenja, in predvsem, kam s kosovnimi odpadki?

Preden se lotite pospravljanja in organizacije kleti oziroma garaže, si pripravite priročno ekološko postajo s smetnjaki, da boste lahko sproti ločevali embalažo, steklo, papir in druge odpadke ter si tako prihranili dodatno delo. Za shranjevanje še uporabnih malenkosti uporabite škatle od čevljev, plastične zabojnike ali lesene zabojčke, prav vam bo prišla tudi kakšna stara omara ali predalnik.

Ročno orodje, ki ga uporabljate za manjša popravila, zložite na hitro dostopno mesto blizu vhoda v klet ali garažo. Da ga boste imeli vedno pri roki, si izdelajte posebno steno za orodje – nanjo s permanentnim flomastrom zarišite linije posameznih orodij in pritrдите kljukice za obešanje, vijake in podobne drobne predmete pa

shranite kar v steklene kozarčke od marmelade ali kumaric, ki jih lahko zaprete s pokrovčki z magneti pritrđite na steno. Še namig: v kletih in garažah, kjer običajno hranimo orodje, se zaradi vlage rada pojavi rja. Preprečite jo lahko z nekaj briketi oglja, ki vsrkajo vlago. Ker oglje za seboj pušča črne madeže, brikete položite v vrečko iz blaga ali jih zavijte v robec in vse skupaj položite v škatlo z orodjem. Če imate v kleti oziroma garaži shranjena tudi kolesa, bodo najmanj prostora zavzela, če jih obesite na lesen tram ali pa jeklene kljukice pritrđite kar na strop. Športne rekvizite, ki ležijo raztreseni vsepovsod, shranite na eno mesto, da boste vedno vedeli, kje jih iskati, uredite pa jih po letnih časih ali pogostosti uporabe.

Spomladansko čiščenje je tudi odlična priložnost, da naredite inventuro vrtnega orodja in strojev ter odpravite morebitne manjše okvare in osvežite vrtno pohištvo. Po nekaj sezonah uporabe na prostem so se na njem zagotovo nabrali madeži rje, plesni ali umazanije. Vrtno pohištvo očistite z blagimi čistili in neabrazivnimi sredstvi, odstranite madeže in površine zaščitite z ustreznimi premazi. Kadar ga ne uporabljate, ga pokrijte ali shranite v pokritih prostorih.

Če tudi vi spadate med tiste, ki težko zavržete stare kose pohištva in opreme – ljubkovalno nam pravim »hrčki«, naj povem, da ni to nič slabega, a le, če ne kopičite povsem neuporabnih in dotrajanih stvari. Preden nekaj zavržete, razmislite, ali bi komu prišlo prav ali pa bi morda lahko sami predelali in uporabili kako drugače ter tako zmanjšali količino odpadkov. Vedno pogosteje poslušamo o pomenu ponovne uporabe in spomladansko čiščenje je kot nalašč za to, da stara skrinja, ki že leta zaprašena tiči v najbolj odročnem kotu garaže, dobi priložnost, da jo v enaki obliki uporabi kdo drug ali pa ji z manjšimi posegi vdihnemo novo življenje. Spremenite jo lahko v shrambo za vrtno orodje ali v odlagališče za otrokovo športno opremo. Uporabni so tudi stari glineni lončki, le najprej jih skrbno očistite ostankov prsti, da se nove rastline v njih ne bi okužile z morebitnimi boleznimi. Lahko pa iz njih izdelate okrasne vrtno svetilke ali pepelnike.

Kam s kosovnimi odpadki

Potem ko je težji del spomladanskega čiščenja za nami, se pojavi vprašanje, kako se

znebiti vseh teh odpadkov, ki ne spadajo v zabojnike za embalažo, papir, steklo, ali biološke odpadke. Na voljo so tri možnosti: odvoz naročite pri komunalnem podjetju, odpadke sami odpeljete v enega od zbirnih centrov ali pa še uporabne stvari podarite centrom ponovne uporabe, kjer jih očistijo, popravijo, predelajo in za nizko ceno ponudijo kupcem.

Težava nastane že pri razumevanju pojma kosovni odpadki. Komunalna podjetja namreč opažajo, da si občani pogosto zmotno razlagajo, kaj vse spada mednje. To so odpadki, ki zaradi svoje velikosti, oblike ali teže niso primerni za odlaganje v zbirne posode ali vrečke z odpadki, a to še ne pomeni, da mednje odlagamo kar vse po vrsti. Med kosovne odpadke uvrščamo pohištvo, kopalniško opremo, oblazinjeno pohištvo in vzmetnice, preproge, kolesa, smuči, svetila in senčila ter gospodinjske aparate. Mednje pa nikakor ne spadajo gospodinjski in vrtni odpadki (vejevje, zemlja, listje ...), gradbeni odpadki, stavbno pohištvo (okna, vrata ...), nevarni odpadki (akumulatorji, azbestna kritina, kemikalije, barve, odpadna olja ...) in avtomo-

Med kosovne odpadke odlagamo:

- kopalniško opremo
- pohištvo in preproge
- oblazinjeno pohištvo in vzmetnice
- svetila in senčila

Med kosovne odpadke ne odlagamo:

- gospodinjskih odpadkov
- stavbnega pohištva (okna, vrata itd.)
- gradbenih odpadkov
- zemlje, listja in vej
- nevarnih odpadkov
- električne in elektronske opreme
- avtomobilskih gum

1. Odvoz kosovnega materiala je včasih potekal po vnaprej določenem urniku, zadnjih nekaj let pa le še po predhodnem naročilu. 2. in 3. Rezultat domače čistilne akcije je več kot zadovoljiv – po celem vikendu trdega dela in kupu smeti (predvsem odpadne embalaže) se je pokazalo, da imamo na voljo še nekaj prostih polic za svoje cvetlične lončke.

4. in 5. Nosilec za kolo si lahko izdelate kar sami – tako boste prihranili nekaj prostora, obešanje koles pa je menda priporočljivo tudi zaradi pnevmatik. Kljuko oblepite z izolirnim trakom ali peno, da ne boste odrgnili kolesnega obroča.

bilske pnevmatike. Če niste prepričani, kam spada določen odpadke, si lahko pomagata z iskalnikom na spletni strani ljubljanske Snage (www.mojiodpadki.si).

Dolga leta je pri nas veljal sistem odvoza kosovnih odpadkov od vrat do vrat, zdaj pa ga je v večini mest zamenjal tako imenovani naročniški sistem, ki temelji na individualnem naročanju odvoza. Tako ljubljanska kot mariborska Snaga svojim uporabnikom omogočata brezplačen odvoz kosovnih odpadkov enkrat na leto, medtem ko gospodinjstva na območju Mestne občine Kranj vsako leto prejmejo dve dopisnici za odvoz kosovnih odpadkov do količine dveh kubičnih metrov. Sistem naročanja je v vseh občinah približno enak – gospodinjstvo, ki potrebuje odvoz kosovnih odpadkov, odda naročilnico, ki jo dobi pri pristojni komunalni službi ali na njeni spletni strani, komunalno podjetje pa na dogovorjeni dan zagotovi odvoz. Enak sistem naročanja velja za večstanovanjske objekte, le da v tem primeru komunalno podjetje odvoz izvede na podlagi skupnega naročila gospodinjstev na posamezni hišni številki, in ne za vsako posebej. Ljubljanska Snaga denimo pri skupnem naročilu omogoča brezplačen odvoz dvakrat v letu. Za urejanje naročil v večstanovanjski stavbi je pristojen hišnik

oziroma upravnik in na dan odvoza mora biti pri prevzemu kosovnih odpadkov nujno navzoč tudi naročnik. Če se kosovnih odpadkov nabere več ali če ste možnost za brezplačen odvoz že izkoristili, lahko kadarkoli naročite tudi izredni odvoz kosovnih odpadkov, ki vam ga bo komunalno podjetje zaračunalo po veljavnem ceniku, ali pa odpadke sami odpeljete v najbližji zbirni center, kamor je treba oddati tudi vse tiste odpadke, ki ne spadajo med kosovne. Tam jih ločijo na tiste, ki jih je mogoče predelati, tiste, ki za to niso primerni, pa odpeljejo na odlagaljšče.

Za konec še opozorilo. Prizori, ko iz zabojnika za mešane odpadke sredi blokovskega naselja štrli del vzmetnice ali polomljenega posteljnega okvirja, niso redkost. Res je, da je krivica za take malomarnosti predvsem v večstanovanjskih objektih težko izslediti, a na to se ne gre zanašati. Komunalna podjetja in pristojne mestne inšpekcijske službe namreč ugotavljajo, da so stanovalci vedno bolj ozaveščeni in so v želji po urejenem okolju vedno pogosteje pripravljeni s prstom pokazati na krivce. Kršitelje čaka denarna kazen od 100 in vse do 800 evrov.

Katja Žnidar

Fotografije Tomi Lombar/dokumentacija Dela in K. Ž.

Evropski projekt LIFE 10 INF/SI/136
Ločujmo odpadke vodi družba Slopak, d. o. o., partner je Delo, d. d. Vrednost projekta je 671.558 evrov. Partnerja Slopak, d. o. o., in Delo, d. d., sofinancirata 51 odstotkov (342.495 evrov). Evropska unija s podporo finančnega mehanizma LIFE+ sofinancira 49 odstotkov (329.063 evrov).

SLOPAK

ŽIVIMO Z OKOLJEM.

DELOINDOM